

לרחום למען נשואיו עם בת משפחה מיוחסת - ולמונע הפלת ילדו

אך הורים התנגדו לנשואים. "אמא שלי מנסה להסביר לי שזה רצח להביא לעולם ילד, כשלא מוכנים מבחינה נפשית", כתבה לאחר מכן הבחורה.

רון הוא, שכאשר החוק מאיים בעונש, אין מקום כבר לאסור את הפעולה עליידי הוצאת צ'רמיניעה.

★ ★ ★ הגנה רק על ממוץ?

גישה של המשפט האנגלי היא אחרת: אין להוציא צ'רמיניעה אך ורק בגלל זה - כשהנתבע עומד לבצע עבירה - כי לבית המשפט ה"אקוויטי" אין סמכות בי עניינים פליליים. אבל כאשר property (רכוש) של התובע נפגע על-ידי אותה עבירה, זכאי הוא לסעד עליידי צ'רמיניעה. כך נובע מדברים שנאמרו בהלסטבורי במקום שצוטט עליידי באיכות המשיבים. ביתר בהירות אפשר לראות את הדבר בי פסקדין - או יותר נכון בתמצית פסקי דין - שהובא בדייג'סט (שם של הוצאה משפטית אנגלית).

רואים איפוא שבית המשפט האזרחי לא ידרוש מאת האזרח, שכאשר נפגע עליידי מעשה המהדה עבירה, שישלך את יתו על פעולותיהם של רשויות המספלות בהב את עבריינים לדין, ועל כך שהחוק הפלילי מאיים בעונש - אלא נותנים גם סעד בצור רה של צ'רמיניעה לנפגע.

דרך אגב אציין, כי ידוע שכמעט אין שומעים על הרשעה והטלת עונש במקרים של הפלה מלאכותית, אם כי יש יסוד לחשוב כי הפלות רבות מתבצעות.

הבעיה בנידון דגן היא רק: האם רק פגיעה בזכויות ממוניות יכולה לבסס צ'רמיניעה, או האם גם פגיעה בזכות אחרת? ועוד: האם למבקש ישנן זכויות לדרוש שהחלד ייחלד; או האם לגבני החלד הוא רק אחד מן הציבור, שיש לו רק עניין

★ ★ ★ ביקור אצל פסיכולוג

בחור לא היה מוכן לחתן. הוא רצה לשאת את אהובתו לאשה, והוא גם רצה שתלך את בנם. ואו הודיעה לו הבחורה: "הורי רוצים שאבצע הפלה מלא כותית" היא אפילו נקבה בשם הרופאה ש נודעה לבצע את ההפלה.

מספר פעמים ביקר אצלה הבחור. כל פעם מצא אותה במצב רוח נבוך יותר. "הורי לוחצים עלי כל הזמן", גילתה לו. "הם לקחו אותי לפסיכולוג שיבדוק אם זה באמת מה שאני רוצה".

הבחור הרגיש שהוא מפסיד את המערכה, וכי הבחורה נכנעת לדעת הוריה. "אני מבקש ממך", פנה אליה בפעם האחרונה טלפנית. "אל תעשי את זה. אל תאלצי אותי לנקוט בצעדים כדי להגן על הבן שלנו".

היא לא ענתה. הוא פנה הבחור לעורך הדין כהן צידון - אשר עליו שמע אודות פעילותו הציבורי

עובר שייך לאבא!

אני להוציא צ'רמיניעה כמבוקש. ★ ★ ★ "שליך באהבה"

עיד כאן פסקהדין של השופט. אבל פסקהדין לא שם קץ לדראמה; היא המשיכה להתחולל ביתר שאת. במרכזה עמד הבחור, שזה עתה שמע רמו מפי נציג ההורים, שאם לא ינתק את קשריו מצד "שימו לך רגל בכל מקום". הוא פירש את הרמו כאיום. שיפוטר מעבודתו כבעל-מקצוע מעולה באחד ממיפעלי משרד הבטחון. אחרי מתן פסקהדין חשש הצעיר לחזור לביתו, נסע לבית הוריו בירושלים. אולם הוא לא רצה לסיים את חלקו בפרשה בנימה היבשה של פסקדין משפטי. הוא עשה זיסטה נדידה, שלח מכתב אל אהובתו:

"היום הסתיים הדין אודות בקשתי להיות שותף למה ששייך לנו, למה שנמצא בבטנך. בית המשפט הכיר בצידקתי. לא ספק אני דורש, לא לנקמה הנני שואף. ברצוני רק להגיד לך במספר מלים, שאני עדיין אוהבך. "שמעתי שאת חולה והעורך דיין שלך עומד להביא תעודות רפואיות. להתיר מה שאני מתנגד לו. מתוך אהבה כנה לך, הנני משהירך אותך מלעשות זאת.

"את חופשיה לעשות כרצונך בדבר ה' משותף לנו, השייך לנו, והנמצא בבטנך. הכל ייקבע לפי אהבתך. אך דעי לך: לא נמצא בחור כנה, אשר יודה באחריות ל מעשיו מרצונו הטוב, כשהודאה זו גוררת אחריות חיוב מונונת ואחריות.

"לא אכנס בכוח למשפחתך. רק רצונך יקבע. אך בקשתי האחרונה אליך: לפני כל החלטה חשבי טוב ותשקלי טוב. אני סבור שנוכל לחיות מאושרים. הילד מוכרח להי שאר, ואף הוא יהיה מאושר. אך אם אחרת החלטת, לא אנקוט בכל צעד שהוא. עשיתי מה שהיה צריך לעשות. דאגתי לשמך הטוב. כעת ההחלטה בידיך ולא אערער עליה. "אם בכל זאת, אחרי המשבר, היחסי שלי רע הייתי, אשמח לקרוא מכתב ממך. "ביקשתי מאת עורך הדין שלי למ סור לך ביד מכתב זה ולדרוש בשלומך. עם זאת סימננו את יחסינו, אלא אם תרצי אחרת.

"... - - - לקרה, שוב אני מבקש ממך לחשוב טוב לפני כל צעד, ומאחל לך בריאות וחיי אושר. שליך באהבה". למחרת זכה במכתב, אך לא מהבחורה, אלא ממעבידיו באותו מפעל של משרד הבטחון. היתה זו הודעה כי פוטר מעבודתו.

נידון לפי המשפט האישי של הצדדים - שהוא המשפט העברי.

אשר למשפט עברי אפשר להגיד, כי לאב ישנה זכות ביחס לעובר, ובמקרה של נזק (הסלת החלד) מתבקש הדובר בתשלום כסף, אם נקרא לזה קנס או פיצויים, והעלפי הפסוק בשמות כ"א: "וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה, ויצאו ילדיה ולא יהיה אסון, ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה, ונתן בפלילים".

... שום משפט אינו מעניק פיצוי כספי על פגיעה בזכות. רק שברור שהמשפט העברי מכיר בזכותו של אב שהילד, שכעת הוא במצב של עובר ואולי חי ומישהו פוגע בזכותו זו - "ענוש עליידי פיצויים. וכך נאמר ברמב"ן, לגבי מותו של עובר שיהיה הענוש שישית בעל האשה להיות חפץ בילידיו, וחשובים הם אצלו".

אומנם יתכן שהמבקש מעוניין יותר בנושר אין עם אם העובר מאשר בעובר עצמו, אבל המבקש לא נחקר ולא הוכחש. וגם אומר הוא, שרוצה שהעובר יחלד ומודה שהוא אביו - ועליידי כך יקבל על עצמו כל החובות הגדולות שיש לאב כלפי ילד שולד בין משוואין ובין מחוץ למשוואין - זכאי הוא לדרוש שהעובר יחלד.

לעצמו מקרה המבקש, כי יחלד ילד אשר ישמח פעם את שני הוריו, ואולי פעם יזכו לילדה או לילד כזה. על כל פנים המבקש מצהיר, שהוא אבי העובר והמשיבים אינם מכחישים, והוא דורש שלא ישחיתו את העובר וכי יחלד חי ולא יהיה לנפל אשר בהבל כוחו ובחושך שמו יכוסה (קהלת י"ד). ולפי דעתי רשאי - מבחינת אינט רסים שלו וזכויותיו כאב - שלא ישחיתו את הולד. אמנם בקשה לצ'רמיניעה, במקרה כמו זה, הוא חידוש ואין לו אסמכתא. וקשה להחליט ללא אסמכתא. אבל מאחר שבאיכות המשיבים הם טען טענה אחת ויחידה כללית, שהדרך היחידה הינה משפט פלילי, והטענה כמו שהיא אינה נראית לי, יש להוציא צ'רמיניעה. בכלים אחרות, מסקנתה היא, שכאשר יש נו לאדם זכות על אינטרס לגיטימי, שפעולה מסוימת לא תיעשה, הרי אין להגיד לו המעשה אמנם לא רק פוגע בכך, אלא פוגע בציבור כעבירה פלילית, לכן תפנה למשפט רה. אלא במידה שהעבירה פוגעת גם בו, יתן לו בית המשפט אורחי סעד עליידי צ'רמיניעה לא לבצע את המעשה הפוגע בענייניו. ואחרי שהגעתי למסקנתי, כי ההפלה עליו לה לפגוע בזכויותי כאב, המבקש, מחליט

כללי, כמו כל אורה, שלא יבצעו עבירות? השאלה הראשונה היא: האם הדברים שנאמרו על property - נאמרו בהכללה - כלומר, כי בכל העניינים שנידונו הזכויות היו ממוניות? ושנית: שמא בכלל מובן של property אינו מתייחס לממון דהקא? אכן, לא חיפשתי בכל המקורות של המשפט הקיימים, לברר את הבעיה אם בית המשפט נותן סעד רק על זכויות ממוניות. אבל באותו כרך של הדייג'סט, ובאותו פרק הדין בצ'רמיניעה, מצאתי תמצית פסקדין מאפריקה הדרומית.

(מצטט את פסק הדין באנגלית וגם פסקדין מתוך ספר משפטי, על אשה ש זכתה לצ'רמיניעה נ"גד בעלה, המונע מן הבעל להיכנס לבית, תה, אחרי שהו אים עליה באיומי אלי-מות.) מתוך הדברים ה' נ"ל אפשר לראות, שבית המשפט לא יגיד לאשה כי יש לה הגנה לבטחונה האישי, או נגד מכות, במשפט פלילי, וכי קיימת אפשרות לפנות למשטרה או ליועץ המשפטי, ובכלל לנקוט בדרך של משפט פלילי, אלא יוציא צ'רמיניעה. כן אפשר לראות, כי לא תמיד בא צ'רמיניעה להגן על ענייני ממון דהקא.

★ ★ ★ הקובע: המשפט העברי

קיצור: העיקר הוא בדין צ'רמיניעה כאן. יש לברר האם בא התובע להפריש את המשיבים מאיסור או מעבירה פלילית כאשר שם עצמו לאפטרופוס על התנהגות כשרה של זולתו, או אם מבקש הוא מהגנות המשפט להגן על זכויות או אינטרסים לגיטימיים שלו, שלא יפגעו עליידי מעשה העבירה. ורק במקרה האחרון מוסמך בית המשפט להוציא צ'רמיניעה.

ובכן, הבעיה היא כאן באם ישנה למבקש זכות או אינטרס ישיר, לדרוש מאת המשיבים, כי לא תגרום להפלה וכי הילד יחלד חי. במלים אחרות: האם הפלה פוגעת בזכויות המבקש כאב של העובר. מאחר שמדובר פה על יחסים משפחתיים, וביחוד אבהות לכל, הרי העניין, לפי דעתי,

רית הענפה למען בני עדות המזרח - שיגיש בשמו בקשה לבית המשפט, למנוע את ביצוע ההפלה. התיק הונח בפני השופט ד"ר יצחק קיסטר, כשמוקד כהן צידון והצעיר מתייצב עורך הדין אריה מרינסקי, בשם הבת וההורים.

וזהו פסקדינו המלא של השופט, הקובע תקדים מאלף ביותר:

הבקשה דגא היא מיוחדת במינה ולא נת קלתו בעניין דומה בשום מקום.

העתידה היא: "לאסור על המשיבים, כל אחד ואחד לחוד, לגרום לכך שהעובר בבטן המשיבה מס' 1 יופל".

המשיבים האחרים הם הוריה של המשיבה מס' 1 והרופאה, אשר לפי טענת המבקש טוענים אצלה לבצע את ההפלה. המבקש טוען, שהוא חי עם המשיבה מס' 1 כבעל ואשה, והמשיבה אף פנתה אליו במכתב בו כינתה אותו בכינוי "בעלי היקר", וכי כתוצאה מיחסים אלה הרהה המשיבה למב קש. והמבקש ביקש מאת המשיבה מס' 1 להינשא לו והיא הסכימה. אלא הוריה מהננגדים לנשואין אלה, לאיר הבדלי רקע חברתי ומעמדי, והם משדלים את המשיבה מס' 1 לבצע הפלה.

על כן הגיש המבקש תביעה לפסקדין הצהרתי, לפיו החלד שיוחלד למשיבה מס' 1 הוא ילדו; יחד עם זה הגיש בקשה למתן צ'רמיניעה זמני שעתירתה ונימוקיה פורטו לעיל. כמו כן, הצהיר המבקש שיש לו אינטרס שהילד יחלד, ורוצה לשמור על אינטרס זה באמצעות צ'רמיניעה זמני, וכי אינהוצאת צ'רמיניעה זמני יגרום לסיכול ה' תביעה.

באיכות המשיבים, שהופיע כאן, לא הגיש הצהירינגדי, לא ביקש לחקור את המבקש ולא הכחיש אף אחת מן העובדות הנטענות, וטען טענה אחת ויחידה. והיא: שאין סמכות לבית המשפט להוציא צ'רמיניעה, באשר הפלה מהדה עבירה פלילית, גם אם היא יכולה לפגוע באופן אורחי.

לפי דעתי של באיכות המשיבים, ההגיון המונח ביסודו של ערוך זה, הוא שיש צ'רמיניעה מטעם החוק הפלילי, וכי כן מניעה לא יהיה יעיל כאשר אינו עומד בשום יחס לאיסור שהוטל עליידי המחוקק, שהוא איסור המור.

עיקתי באסמכתות המדברות על אי אפשרות של הוצאת צ'רמיניעה במקרים שהעילה היא עבירה פלילית, ולא מצאתי בהם תמיכה לדברי באיכות המשיבים. כלומר: כי העק